

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: PETRE BORSȘ

APARE ODATĂ PE
SEPTĂMÂNĂ

PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an . . . . . 30 Lei
Pe 6 luni 16
Pe 3 luni 8

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă portul

Pentru inserții și reclame a se adresa la administrație

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUCUREȘTI

91, — Ohoiul Dâmboviței — 91.
Vis-a-vis de Palatul Justiției

Un număr vechiu 2 Lei

REPRODUCȚIA INTERZISĂ

Cine primește două numere consecutive din acest ziar se considera ca abonat.

Din cauza sărbătorilor Crăciunului și a vacanțelor Curților și Tribunalurilor, cu numărul de azi al ziarului nostru încheiam anul 1896, astăzi Duminică 29 Decembrie ziarul nu va apare.

Numărul viitor va apare Duminică 5 Ianuarie 1897.

Tabla de materii pe anul 1896, se va pune în lucru în luna Ianuarie și către sfârșitul acestei luni se va distribui tuturor domnilor abonați carilor îi în curent cu plata abonamentului.

Felicitând pe cititorii ziarului nostru cu ocaziunea anului nou 1897, le urăm deplină fericire.

REDAȚIUNEA.

SUMAR

În privirea căror persoane are a îndrepta urmărirea creditorului hipotecar? Numai în privirea debitorului său și a deținătorului? De: d-F. D. Chebapci.

Jurisprudența Română:
Inalta Curte de Casație și Justiție, secția I: *Primăria Mizil, cu Moștenitorii lui Tache Măruntănu.*

Idem, secția II: *N. Constantinescu și alții, dați în judecată pentru delict silvic.*

Jurisprudența Străină:
Curtea de Apel din Besançon, secția I: *Védava Morek.*
Nulitate de testament pentru substituțiune prohiibă.

În privirea căror persoane are a îndrepta urmărirea creditorului hipotecar? Numai în privirea debitorului său și în a deținătorului?

Legea noastră nu este toamă lămurită, căci art. 1824 din codul civ., 379 și 509 din pr. civ., vorbesc de debitor, fără a face vre o deosebire între cazul în care imobilul ipotecat se află în stăpânirea și proprietatea lui, și acela în care a trecut, prin înstreinare, la o altă persoană,

În procedura cantonului de Geneva este dispozițiunea lămurită, aceea a art. 519, în cuprinsul următor:

„Când imobilul, a căruia vânzare, va vrea creditorul să o urmărească, nu va mai fi în mâinile debitorului, comandamentul va fi de asemenea însemnat celui de al treilea deținător.”

În codicele de procedură a Belgiei, este dispozițiunea art. 1 al legii din 15 August 1854: „Creditorul va putea urmări exproprierea: I a bunurilor nemiscătoare și a accesoriilor lor socotite imobile aparținând în proprietate debitorului său.” Din această dispozițiune, combinată cu aceea a art. 99 din legea asupra ipotecelor și privilegiilor, comentatorii legii de urmărire imobiliară, Martou et Wanderkerkhove învață, că urmărirea, trebuie să îndreptată în privirea celui de al treilea deținător. Eată cum se exprimă:

„Când datoria este ipotecară, nu mai este tot astfel. În acest caz ea și în acela în care creanța este chi-rografară, urmărirea va fi practică asupra debitorului, pe câtă vreme n'au înstreinat imobilul ipotecat. Dar dacă l'a înstreinat, urmărirea vor trebui să fie îndreptată în privirea celui de al treilea ce a dobândit imobilul. Personal strein de datorie, nu mai este astfel ca ipotecar. El este ținut de dănsa din pricina posesiunii imobilului destinat, prin o afecțiune specială, de a procura plata silită, când persoana care a contractat datoria nu o achită de bună voină, prin mijlocul altor resurse ale sale. Prin efectul dreptului de urmărire al ipotecarului, privilegiului său ipotecar, creditorul păstrează neatins drepturile și acțiunile lor asupra imobilului, în orice mână ar trece. Prin urmărire, dacă cel de al treilea deținător nu plătește integral datoria ipotecară, dacă nu o plătește cel puțin până la concurența prețului său, îndeplinind formele purgării; dacă neplătind sau nepurgând, nu se resignă la delăsarea imobilului ipotecat, art. 99 din legea ipotecară (2169, cod. Nap.), autorisează pe creditor de a urmări asupra lui exproprierea silită.”

În legiuirea franceză este dispozițiunea art. 2201 după care am reprodus noi, art. 1821 cod. civ.

D-nul Garsonnet tratând despre urmărirea imobiliară, zice :

«La § 540 am pus principiul că nu se poate urmări pentru plata unei datorii de cât aceia cari sunt personali ținută de a o achita, dar am anunțat în același timp că urmărirea imobiliară aduce trei excepțiuni la acest principiu. Creditorii privilegiați și ipotecari pot în adevăr, să o practice: 1°, în potriva celui de al treilea deținător al imobilului grevat de ipotecă. . . .

„De îndată ce imobilul ipotecat a eșit din mâinele debitorului, urmărirea, nu se mai îndreaptă în potriva celui de al treilea deținător. Dovadă despre aceasta este: 1° în vechiul nume al acestei proceduri, acela de expropriațiune care nu convine de cât la niște urmăriți îndreptate împotriva unui proprietar; 2° și mai cu seamă în art. 2169 din codul civil, după termenii căruia, creditorii ipotecari vind imobilul ipotecat «asupra celui de al treilea deținător».

Autorul citează o decisiune a Curței din Lyon din 7 August 1850 (Daloz p. 54, 5, 576), prin care un *avoué* a fost condamnat în baza art. 998 la daune interese, pentru că cu știință a urmărit pe debitor pentru un imobil ce aparținea unui al treilea deținător¹⁾

Am examinat care este starea legislațiunii în această materie în Franța de la care am împrumutat codicilele civil, în Belgia de la care, în mare parte, am împrumutat legea ipotecară și a cantonului de Geneva, de la care am luat esecutiunea silită, și am arătat că, în acele legiuri, creditorul ipotecar este ținut a îndrepta urmărirea imobiliară în potriva celui de al treilea deținător.

Să studiem legiuirea noastră în privința acestei materii.

Noi avem patru articole care se referă la cesițiunea de care ne ocupăm: art. 1824: *Creditorul poate urmări expropriațiunea*:

1° *A bunurilor imobile și a accesoriilor reputate imobile cari sunt proprietatea debitorului său* (2204 Cod. Nap.)

Este încă dispozițiunea art. 379 din codul de pr. civ.: «*Esecutiunea silită se întinde asupra tuturor bunurilor mobile și imobile ale debitorului*».

Sunt apoi dispozițiunile articolelor 496 și 509 pr. civ.; cel dintâi impune creditorului urmăritor obligațiunea de a-i înmâna un comandament; iar cel de al doilea, prescrie ca un exemplar după publicațiune, să se încunoscinteze în persoană sau la domiciliul debitorului urmărit.

După ce cunoaștem textele de lege ce se referă la materia ce face obiectul acestui articol, să vedem ce înțeles li s'a dat de instanțele noastre judecătorești. Curtea de casațiune, prin decisiunea din 24 Octombrie 1888, a stabilit că actele de urmărirea unui imobil trebuiesc îndreptate

în persoana debitorului, iar nu a detentorului imobilului urmărit:

«Considerând însă că după dispozițiunile art. 496 din «procedura civilă actele de urmărirea se fac în persoana debitorului;

«Că întru cât legea nu cere îndreptarea actelor de urmărirea contra detentorului imobilului, nepronunțarea Curței de apel asupra acestui cap de cerere, nu constituie o omisiune esențială;

«Că de altminterlea imobilul ce se revendică de recurentă prin acțiunea de față, fiind ipotecat mai înainte de a i se fi constituit ca dotă, conform art. 1790 cod. civ. sarcina ipotecară afectă imobilul în orice «mâini ar trece»¹⁾.

Prin altă decisiune din 1891²⁾, Curtea de casațiune a hotărât că cel de al treilea deținător nu se poate plânge de-a dreptul în casațiune de faptul că actele de urmărirea n'a fost îndreptate în potriva sa; în un asemenea cas, îi rămâne facultatea de a-și susține pretinsul drept de proprietate pe altă cale.

Noi socotim din potriva că urmărirea trebuie îndreptată în potriva persoanei ce deține imobilul. Părerea noastră se razimă mai întâi pe texte de lege, art. 1824 cod. civ. și 379 cod. de pr. civ., reprodus și mai sus. În adevăr cel dintâi articol, permite expropriațiunea bunurilor imobile care sunt proprietatea debitorului; prin urmare, bunurile imobile ce aș eșit din patrimoniul debitorului, prin inzestrare ori vnzare, acelea nu mai pot fi obiectul unei expropriațiuni, afară numai dacă acele bunuri nu ar fi grevate de o sarcină ipotecară sau privilegiată.

Tot ast-fel art. 379 de sub secțiunea II „*Persoanele și bunurile supuse esecutiunii*“, zice: «*Esecutiunea silită se întinde asupra tuturor bunurilor mobile și imobile ale debitorului*»; când însă acesta le-a dat de zestre sau le-a vndut, ele nu mai sunt ale lui, ci ale persoanei inzestrate, ale cumpărătorului.

Cuvântul de debitor din articolii 496 și 509 pr. civ., trebuie luat în înțelesul de debitorul ce este proprietar al imobilului urmărit. Dacă legea nu a specificat, cauza e că prin art. 1824 cod. civ. și 379 pr. civ., aș determinat arătând că numai imobile ce sunt în proprietatea debitorului pot fi urmărite de către creditorii lui, și nu mai avea trebuință de a se repeta. Ambele articole sunt urmarea regulii cuprinse în art. 1718 din cod. civ., adică averea debitorului este gajul comun al creditorilor săi.

Să vedem acum ce raporturi juridice se nasc între creditorul hipotecar și între cel de al treilea deținător al imobilului hipotecat. După art. 1790

1) No. 254, S. I., Bul. 1888, pag. 851.

2) Cas. S. II, Decis. No. 118 din 10 Septembrie 1891, Bul. 1891, p. 1012 și No. 122 din 22 Sept. 1891, pag. 1029.

din codul civil, creditorii cărî au privilegiu saŭ ipotecă înscrisă asupra unui imobil, îl urmăresc în ori-ce mâini ar trece; iar după art. 1712 cod. civ. deținătorul este ținut la plata tuturor datoriilor hipotecare și se bucură de toți termenii de plată.

Asupra naturii acestei obligațiuni, autorii nu sunt de acord: unii susțin că terțiul deținător care alege calea de a achita integral datoriile se substituie debitorului personal; ei deduc aceasta din redacțiunea art. 2167 cod. Nap. și 97 din legea hipotecară din Belgia, după care detentorul se bucură de toți termenii de plată ce îi avea și *debitorul primitiv*. Plătind, pentru a se sustrage la urmărirea creditorului, cel de al treilea deținător, se substituie pe deplin debitorului; ast-fel că în raport cu creditorul, lucrurile se petrec absolut ca și cum imobilul nu trecuse din mâinile debitorului primitiv¹⁾. Laurent însă nu împărtașește această vedere, el zice:

«Când debitorul plătește, datoria este stinsă definitiv; când cel de al treilea deținător plătește, el e subrogat în drepturile creditorilor ce îi desinteresează; datoriile subsist, în favoarea sa, cu garanțiile ce sunt atașate el devine creditor . . . el vine plătește ca debitor, dar pentru debitor».

Ori cum s'ar tranșa natura obligațiunii celui de al treilea deținător, un lucru e sigur că, din cauza detențiunii imobilului, el este ținut la plata datoriilor după cum era ținut debitorul; că dacă el nu plătește, nu purgează saŭ nu delasă imobilul, creditorul are dreptul de a 'l expropria, adică, după cum, prin apropiatiune se poate dobândi proprietatea unui imobil; tot astfel ea se poate perde prin expropriațiune.

Curtea de casațiune din Belgia, în hotărîrea din 28 Decembrie 1849²⁾ a zis că în materie de inscripțiune hipotecară, legea înțelege prin *debitor* individul grevat de ipotecă, ceea ce rezultă din art. 83 al legii ipotecare, art. 2148 cod. Napoleon. De ordinar observă Martou: «Fiind obligat ipotecar, este cu neputință ca la calitatea de *debitor*, interpretată în sensul arătat cel de al treilea deținător saŭ dotatorul de ipotecă, să nu unească pe cea de proprietar al obiectului urmărit». Vom încheia dar zicând că urmărirea imobiliară se va îndrepta în potriva deținătorului, făcându-se comandament debitorului primitiv; iar în caz de a nu se fi îndreptat, în potriva lui el poate să se plângă direct în casațiune, căci nimeni nu poate fi expropriat pentru o datorie, înainte de a fi fost încunoștiințat de a plăti datoria.

D. Chebapci.

¹⁾ Reprodus după Laurent vol. XXXI No. 270, pag. 243. De această opiniune sunt: Martou vol. III, p. 305, No. 1251; Pont vol. II, p. 486.

²⁾ Pansverine belge, 50, 4, 53.

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, SECȚIA I

Audiența de la 22 Noembrie 1896

Președenția D-lui GR. LAHOVARI, Președinte

Primăria Mizil cu Moștenitorii lui Take Măruntăanu

Aplicarea art. 151 pr. civ. — Proces în opozițiune. — Care este efectul aplicării art. 151 când procesul este a se judeca în opozițiune. — Dacă poate atrage casarea unei hotărîri.

Opozițiune. — Ce este opozițiune. — Dacă poate fi făcută de moștenitorii colaterali, când găsesc acest drept de opozițiune în moștenirea lui *decius*, înainte de a fi trimiși în posesiune.

Trimitere în posesiune. — Sezină. — Dacă trimiterea în posesiune echivalează cu sezina. — Ce efecte produce și de când.

Codicil. — Dacă codul Caragea recunoștea codicilul în ce formă se putea face.

Forță majoră. — Perderea unui codicil prin arderea efectelor lui *decius* mort în spital. — Dacă poate fi stabilită în mod vag, saŭ trebuie stabilită în mod cert. — Art. 1198, al. 4, c. e.

Omisțiune esențială. — Dacă omisiunea ce face instanța judecătorească de a discuta și a se pronunța asupra obiecțiunilor ce o parte face la invocarea pierderii prin forță majoră a unui codicil ce partea adversă face, este o omisiune esențială și dacă atrage casarea hotărîrei.

1) *Aplicarea art. 151 din pr. civilă, atunci când procesul se află în opozițiune, nu are alt efect de cât amânarea procesului, și de și în asemenea cas aplicarea art. 151 pare inutilă, totuși această procedură nu poate atrage casarea unei decisiuni de oare-ce o amânare n'are nici o influență juridică în judecarea și hotărîrea unui proces.*

2) *Opozițiunea în contra unei hotărîri fiind un act de conservare, ea poate fi făcută de moștenitorii legitimi, fie chiar colaterali, chiar înainte de a cere și a fi trimiși în posesiunea succesiunii de către justiție, căci alt-fel de multe ori dreptul de opozițiune s'ar pierde din patrimoniul defunctului, de oare-ce în practică este foarte dificil a se obține trimiterea în posesiune, în scurtul termen acordat de lege pentru facerea opozițiunii.*

Că afară de acestea trimiterea în posesiune echivalând cu sezina legală, ea produce, cu efect retroactiv, din ziua când a fost obținută, efectele atribuite de lege sezeinei legale.

3) *Codul Caragea recunoștea codicilul saŭ paragrama, cum o numea acel cod, și acest codicil putea fi făcut în formă olografă, atât în josul diatei cât și în afară de diată.*

4) *Incheerea unei instanțe de fond, prin care se constată o divergență de opiniuni, nu poate fi considerat ca o hotărîre, ast-fel că în urmă, când se va desbata din nou procesul, un judecător poate să revină asupra primei sale opiniuni, adoptând o altă opiniune, căci a sili pe un judecător a stărui în prima sa opiniune este a'l sili să dea o hotărîre în contra convingerilor sale.*

5) O apreciere vagă a instanței de fond, cum că din arătările unui martor și a unor certificate, codicilul unui defunct, decedat la spital, a existat, însă ar fi fost ars, conform obiceiul spitalului, împreună cu efectele sale, adică că s'ar fi pierdut din cauză de forță majoră, fără însă să fi stabilit în mod cert de ce a trebuit să fie astfel, adică fără ca dovada disparițiunii originalului codicil, prin faptul arderii, să fie făcută, constituie din partea acelei instanțe o greșită aplicare a art. 1198. al. 4. cod. civil;

6) Omisiunea ce o instanță de fond face când nu se pronunță asupra concluziunilor puse de o parte și prin care tindea a combate dovezile aduse de cealaltă parte cum că efectele unui defunct au fost arse la spitalul în care a murit împreună cu un codicil al său, mai ales când există un certificat din partea administrațiunii aceluși spital cum că chărțiile și valorile unui bolnav, la intrarea sa în spital, se depun la administrația spitalului și se trec într'un registru special, este o omisiune esențială care atrage casarea hotărârii.

Decisiunea No. 397/96. — Casată decisiunea No. 174/95 a Curții de apel din Galați, secția I, în urma recursului făcut de Primăria comunei Mizil.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier R. N. Opreanu;

S'au auzit: d-nii avocați M. Antonescu și C. C. Arion, din partea recurentei Primăriei a comunei Mizil, în dezvoltarea motivelor de casare, precum și d-l avocat M. D. Sipsom, din partea intimatilor T. Mărunțeanu, D. Mărunțeanu, I. Mărunțeanu, Alexandrina Mărunțeanu, Paulina Bristiny, Matac Piersiceanu și Nae Mărunțeanu în combatere.

Curtea deliberând,

Asupra primului motiv de casare:

I. «Violarea art. 154 pr. civ. și nemotivare, pentru că Curtea de apel n'a cerut și n'a cercetat justificarea opoziției, adică a cauzei care a împiedicat pe Tache Mărunțeanu de a se prezenta la ziua când s'a pronunțat decisiunea atacată cu opozițiune și nici nu a motivat pentru ce n'a cerut justificarea opoziției».

Având în vedere că după casarea deciziei Curții de apel din București cu No. 103/65, procesul dintre Epitropia casei repositului I. Crăciunescu, trecută azi sub administrația Primăriei de Mizil, cu defunctul Take Mărunțeanu, reprezentat astăzi prin moștenitorii săi, proces relativ la un legat al lui I. Crăciunescu lăsat lui T. Mărunțeanu, a fost trimis din nou a se judeca la Curtea apelativă din Focșani, care a pronunțat decizia cu No. 59 din 20 August 1866, acordând judecatul în lipsă dreptul de opozițiune, conform cu art. 154 pr. civ., după ce mai întâi va justifica legalmente motivul care l'a oprit a se înfățișa;

Că Take Mărunțeanu făcând opozițiune contra acestei

deciziunii, a alăturat la petiție un certificat medical cu No. 133/66 a Doctorului comisii de Roșu din București prin care stabilește că de la 18 August până la 24 August 1866, densusul a fost în cură medicală și pōprit de doctor a-și din casă; că această petiție, Președintele acelei Curți a pus-o la dosar în ziua de 3 Aprilie 1867, data primirei ei, de oare-ce dreptul de opoziție a lui Mărunțeanu ar fi expirat, cea ce se constată printr'un jurnal cu No. 1031/67; că mai târziu, la 12 Februarie 1891, succesorii lui Take Mărunțeanu au făcut opozițiune contra aceleiași deciziunii a Curții de Focșani cu No. 59 din 20 August 1866; că prin procesul verbal cu No. 877/91, Curtea de Galați, s. I, constată că acea opozițiune este în termen făcută și neridicându-se nici o altă obiecțiune din partea Primăriei de Mizil afară de aceea că opoziția nu e în termen, a anulat procesul verbal cu data de 20 Octombrie 1866 prin care se constată înmănarea copii deciziei cu No. 59/66, iar pe temeiul cererii părților, a amânat judecarea fondului pentru 1 Octombrie 1891;

Considerând că în speță, Curtea, atât în procesul verbal cu No. 877/91 cât și în decizia supusă recursului cu No. 174/95, constată că Take Mărunțeanu a alăturat de o dată cu facerea opoziției, actele justificative ale absenței sale; că în contra certificatului medical al lui Take Mărunțeanu, partea interesată și prezentă în audiența de la 20 Iunie 1891 nu se vede a fi ridicat cea mai mică obiecțiune, ca așa fiind, cu drept cuvânt Curtea a trecut la examinarea dacă acea opoziție mai era în termen și urmând astfel, ea nu a dat o decizie nemotivată și nici a violat prin nimic art. 154 pr. civ. de oare-ce opozițiunea se vede a fi fost justificată.

Pentru aceste motive, respinge primul mijloc ca neîntemeiat.

Asupra motivului III: «Violarea art. 151 pr. civ., căci Curtea de apel a aplicat acest text de lege, când a lipsit unul din oponenti».

Considerând că după suspendarea procesului din cauza morții lui T. Mărunțeanu, făcându-se de cel alt moștenitor al lui Take Mărunțeanu, două cereri de redeschidere, ambele s'au conexas prin procesul verbal al Curții de Galați cu No. 430 din 19 Martie 1892, când lipsind parte din acei moștenitori, s'a făcut și aplicarea art. 151 pr. civ. după cererea celor prezenți fără ca Primăria de Mizil să facă vre-o obiecțiune în această privință, că d-l 27 Mai 1892, tot Primăria de Mizil, dăruind din nou aplicarea art. 151, pe motiv că apelanții au făcut două deschideri, și că după conexarea lor nu s'ar fi mai aplicat acel articol; pe când moștenitorii se opuneau la o nouă aplicare a art. 151, iar Curtea prin procesul verbal cu No. 869/92 a constatat că acel articol a fost deja aplicat și a respins incidental ca neadmisibil, amânând totuși procesul la un alt termen, pentru comunicarea de motive cerută de Primărie; Considerând că aplicarea art. 151 și când un proces se află în opozițiune, nu are de efect de cât amânarea

acelui proces; că deși aplicarea acestui art. 151 în acest caz pare inutilă, totuși această procedură nu poate atrage casarea unei deciziuni, de oare-ce o amânare n'are nici o influență juridică în judecarea și hotărîrea unui proces și nici partea recurentă n'a dovedit că prin această procedură 'i s'ar fi adus vre-o vătămare, ast fel că motivul are a fi respins ca fără interes;

Asupra motivului III;

III. «Omisiune esențială, nemotivare, violarea art. 653 c. c.

Am cerut Curței de apel, ca să respingă opozițiunea făcută de Nae și Ioan Mărunțeanu în calitate de moștenitori colaterali ai lui Take Mărunțeanu, pentru că ei nu probau că au fost puși în posesiunea succesiunii. Curtea prin jurnalul No. 1434 din 5 Octombrie 1892, admitând că în principiu, rudele colaterale, nu pot face opozițiune și continua procesul, de cât dacă vor proba, că au fost investite cu drepturile și acțiunile defunctului prin punerea în posesiune de către justiție, fie chiar și în urma facerei opozițiunii, le-a acordat un termen ca să facă această probă. La noua înfățișare, am repetat aceleași concluziuni și cu toate acestea, Curtea a intrat în fondul procesului, fără ca cel puțin să statueze asupra acestui mijloc esențial și să arate motivele pentru care l'a înlăturat».

Având în vedere că în speță, Nae și Ion Mărunțeanu, au făcut opozițiune în calitate de succesori colaterali ai defunctului Take Mărunțeanu, fratele lor, înainte de a cere de la justiție trimiterea în posesiune; că la înfățișarea din 5 Octombrie 1895, Curtea prin procesul verbal cu No. 1434/92, nu socotește acea opoziție ca făcută fără calitate de oare ce oponenții fiind succesorii legitimi ai lui Take Mărunțeanu, pot cere ori când justiții, trimiterea lor în posesiune; că în tot cazul, opozițiunea contra unei hotărîri fiind un act de conservare, ea poate fi făcută de moștenitorii legitimi, fie chiar colaterali, căci alt-fel acest drept s'ar pierde cele mai adesea din patrimoniul defunctului de oare-ce în practică e foarte dificil a se obține trimiterea în posesiune, în scurtul termen acordat de lege pentru facerea opoziții;

Considerând că deși după dispozițiunile art. 653 c. civil, numai ascendenții și descendenții au de drept posesiunea succesiunii din momentul morții defunctului, iar colateralii nu pot intra în stăpânire de cât cu voia justiției, dar pe cât timp această trimitere în posesiune echivalează sesinii legale, ea produce, cu efect retroactiv din ziua când a fost obținută, efectele atribuite de lege sesinii legale;

Că în speță moștenitorii făcând opozițiune înainte de a fi trimiși în stăpânire, Curtea bine a procedat nerespingând opozițiunea lor și acordându-le un termen, în care să obțină trimiterea lor în posesiune; că acești moștenitori obținând în urmă de la tribunal și punerea lor în posesiune a acestei moșteniri, precum se constată din încheerea tribunalului Ilfov, s. III cu No. 5335/92,

instanța de fond nu a comis nici o omisiune esențială sau nemotivare și a aplicat în mod exact art. 653 civil, Asupra motivului VIII;

VIII. «Violarea art. 38, p. IV, Cap. III, C. Caragea, după care modificarea unui testament, trebuie să fie făcută sub pedeapsă de nulitate, chiar pe testament cu formalitățile prevăzute în acest text».

Considerând că cestiunea dedusă în judecata Curții de Galați, era de a se ști dacă sub legiuirea Caragea, existau codiciluri și în ce formă ele puteau fi făcute;

Că dacă în dreptul roman, codicilul nu era cunoscut până la înființarea imperiului, de la această epocă el devine frecvent și este un act ce poate conține dispozițiuni din cauza morții, dar care spre deosebire de testament, nu putea cuprinde o instituție, o revocare sau o exheredare de moștenitor și nici era supus la vre-o solemnitate de formă; că unificându-se mai târziu ca formă exterioară, codicilele cu testamentele, această instituțiune trece ast-fel în așezămintele imperiului bizantin și de aci, în legiurile românești anterioare Codului Caragea, codicilul putându-se face după toate acele legiuri, pe carte deosebită de diată și în formă olografă;

Considerând că și sub legiuirea Caragea, § 39 de la Moștenirile cu Diată, proișă instituția sa și desmoștenirea eredităților prin codicil; că sub această legiuire însă, testatorul putea să lase legatură și să adauge, să sune prime sau să modifice dispozițiunile sale testamentare, nu numai prin o însemnare în diată, ci și prin deosebită însemnare în afară de diată, adică prin un codicil sau o paragramă cum se numea Codicilul pe acele vremuri;

Că deși din §. 38, p. IV, Capul III al acelei legiuri s'ar părea că rezultă contrariu, nu se poate susține cu temei că prin acest paragraf, legiuirea Caragea a prefăcut întreaga instituțiune a codicilului, ast-fel precum era consacrată de tradițiunea cea mai veche și precum o prevede însăși acea legiuire în paragraful I, de la Legatură; că după cum rezultă din însăși textul original grecesc vorbele în diată din acest paragraf 38 care se află în traducțiunea românească lipsesc, ast-fel că aceste vorbe în diată din textul românesc, nu sunt adăogate de cât pentru a explica vorbele, deosebită însemnare, iar nici cum cu intențiune de renoațiune, asupra unui punct tradițional și atât de important;

Că așa fiind, chiar și sub legiuirea Caragea, precum de altminteri se și urma în practică, se puteau face codicilul în afară de diată, și ele erau valabile, ca și cele făcute pe diată;

Pentru aceste motive, respinge mijlocul ca neîntemeiat. Asupra motivului IX;

IX. «Violarea art. 137 din legea de organizare judecătorească, combinat cu art. 116 și 117 pr. civ.

Unul din cei doi judecători, cari se pronunțaseră, prin opinie motivată, în forma noastră (cu ocazia divergenței) a revenit asupra opiniunii sale, fără să se fi produs vre-un fapt nou și s'a pronunțat în favoarea adversarilor.

Legea cerând motivarea divergenței, a înțeles să fixeze atențiunea judecătorului că opiniunea ce dă este irevocabilă, aceasta a făcut-o în scop de a evita ceea ce se petrecea sub vechia legiuire, eu retragerea locăliților, lucru care constituia un adevărat scandal judecătoresc.

Considerând că este adevărat că după procedura civilă, hotărîrea scrisă și pronunțată în public, își are toată puterea legală și nici un judecător, nu îi mai este ertat să-și retragă subscrierea, că însă un jurnal motivat combătând partagiul de voturi, între judecători, nu poate fi considerat ca o hotărîre, astfel că această regulă este fără aplicațiune în specie; căci la judecarea punctului rămas în divergență spre a se hotărî asupra lui judecătorul e în drept să revină asupra motivelor cari au născut divergența, când după argumentările părților sau chiar după chibzuirea sa, își formează convingerea de greșala părerii sale; că a decide contrariu, ar fi a sili pe judecător să dea însăși hotărîrea în contra convingerilor sale, și să nu mai poată îndrepta la timp greșala sa, ori cât de justificată ar fi o asemenea revenire, ceea ce nu e prevăzut în nici un text de lege.

Asupra motivelor IV și X de casare:

IV. Omisiune esențială, nemotivare. Curtea a admis că codicilul original învoat de moștenitorii lui Take Mărunteanu a disparut din cauză că a trebuit să fie ars cu ocazia morții lui în Spitalul Colței. Noi pentru a proba că nu era posibil, ca acest codicil să fie ars la Spitalul Colței, am produs un certificat din partea Eforiei Spitalelor Civile, din care se constată că la Spitalele Eforiei de care ține și Spitalul Colței, hârtiile găsite asupra morților se conservă și se trec într'un registru. Curtea de apel nu discută de doli această probă de natură a schimba soluțiunea procesului.

X. Violarea art. 1198, al. 4. Curtea afirmă că osebina însemnare în formă olografă a lui I. Crăciunescu, a fost perdută prin vas de forță majoră.

Forța majoră fiind un eveniment neprevăzut și irezistibil, Curtea era datoră să arate anume un fapt, care să întrunească aceste caractere juridice și care să fie în relațiune directă cu pierderea titlului.

Singurul fapt indicat de Curte. Moartea lui Mărunteanu în spital, nu are aceste caractere. Curtea nici nu afirmă că actul a fost distrus ci numai că a trebuit să fie.

Asa dar numai o posibilitate art. 1198, al. 4. prevede fapte certe, iar nu probabilități.

Curtea face deci o greșită aplicare a acestui articol.

Având în vedere că dinaintea Curții, moștenitorii lui Take Mărunteanu prezentând în lipsa originalului copia legalizată a codicilului lui Crăciunescu în baza căruia reclamau legatul lăsat de acesta, și copia nefiind recunoscută de Primăria din Mizil, moștenitorii cerură dovedirea cu martori a pierderii codicilului în 1875 prin o cauză de forță majoră, că din arătașile martorului Tănăsescu coroborate cu certificatele prezentate de acei moștenitori prin care se atestă, că Take Mărunteanu muri la Spitalul Colței și că după obiceiul urmat la acest

spital, efectele bolnavului se ardea după moartea lui, Curtea zice că acel codicil a trebuit să fie și dănsul ars cu ocazia morții lui Mărunteanu.

Considerind că această apreciere vagă a instanței de fond, fără că să fie stabilit în mod cert de ce a trebuit să fie astfel, adică fără ca dovada, disparițiunii originalului prin faptul arderii să fie făcută, constituie din partea Curței o greșită aplicare a art. 1198 n. IV, o. civ.

Că pe lângă aceasta Curtea de fond nu se pronunță nici asupra concludsiilor puse de Primăria Mizil, care spre a combate dovezile aduse de moștenitorii lui Take Mărunteanu cum că efectele acestuia au fost arse la spital, a prezentat și dănsa certificatele cu No. 1905 din 3 Februarie 1894 prin care Eforia declară că în spitalele ei, există regula că bolnavii la intrarea lor să depună în păstrare hârtile și valorile ce au asupra lor și cari se trec într'un registru special; că nediscutând de loc acest act, Curtea a comis o omisiune în adevăr esențială și n'a motivat decisiua sa;

Pentru aceste motive și fără a mai discuta motivele V, VI și VII, casează.

Că pădurile particularelor se supun regimului silvic

Art. 11, 12 și 13 din legea silvică

Art. 11, 12 și 13 din legea silvică

Art. 11, 12 și 13 din legea silvică

Art. 11, 12 și 13 din legea silvică

Art. 11, 12 și 13 din legea silvică

Art. 11, 12 și 13 din legea silvică

Art. 11, 12 și 13 din legea silvică

Art. 11, 12 și 13 din legea silvică

Art. 11, 12 și 13 din legea silvică

Art. 11, 12 și 13 din legea silvică

Art. 11, 12 și 13 din legea silvică

Art. 11, 12 și 13 din legea silvică

Art. 11, 12 și 13 din legea silvică

Art. 11, 12 și 13 din legea silvică

Art. 11, 12 și 13 din legea silvică

Art. 11, 12 și 13 din legea silvică

Art. 11, 12 și 13 din legea silvică

Art. 11, 12 și 13 din legea silvică

Art. 11, 12 și 13 din legea silvică

Art. 11, 12 și 13 din legea silvică

Art. 11, 12 și 13 din legea silvică

Art. 11, 12 și 13 din legea silvică

Art. 11, 12 și 13 din legea silvică

Art. 11, 12 și 13 din legea silvică

Art. 11, 12 și 13 din legea silvică

Art. 11, 12 și 13 din legea silvică

Art. 11, 12 și 13 din legea silvică

Art. 11, 12 și 13 din legea silvică

Art. 11, 12 și 13 din legea silvică

Art. 11, 12 și 13 din legea silvică

Art. 11, 12 și 13 din legea silvică

Art. 11, 12 și 13 din legea silvică

Curtea deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat:

«Violaarea art. 11 din Regul. cod. silvic completător art. 15 din cod. silvic și omisiune esențială»

«Nu este suficient ca deciziunea consiliului tehnic, prin care o pădure particulară se supune regimului silvic să fie publicată în «Monitorul Oficial» cum prescrie articolul 15 din codul silvic ca zisa deciziune să se fi dat în cunoștință fie-cărei părți în parte. Atare formalitate nefiind îndeplinită, și cel puțin nefiind dovedită îndeplinirea ei de către avocatul statului în instanță, evident că avem dreptul a ne prevala de acest mijloc sulevat la instanța de fond, pentru a susține că recurenții nu puteau fi condamnați, ca pasibili de contravenția art. 14 din cod. silvic, fără a se fi violat art. 14 din cod. silvic. Ba chiar se face de onor. Curte de apel o omisiune esențială, ne pronunțându-se asupra acestui mijloc principal de apărare, care rezolvă chestiunea în favoarea recurenților».

Având în vedere că prin deciziunea Curții de apel din București asupra recursului se declară că, pădurea ce recurenții au exploatat este supusă regimului silvic atât prin lege conform art. 11 legea silvică fiind situată la munte cât și conform tabloului publicat în «Monitorul Oficial» din 6 Martie 1884.

Considerând că în virtutea art. 3 sunt de drept supuse regimului silvic pădurile domeniului statului și a comunelor, ale stabilimentelor publice, ale comunităților și bisericilor de mir și ale celorlalte persoane juridice cari sunt în coproprietate cu particularii.

Că pădurile particularilor se supun regimului silvic dacă ele sunt în condițiile prevăzute de art. 11, 12 și 13 legea silvică și dacă tabloul ce are a se forma de administrația domeniilor în privința pădurilor particularilor ce au a fi supuse regimului silvic se va publica în «Monitorul Oficial» conform art. 15 legii silvice și dacă acest tablou se comunică proprietarului respectiv interesat precum prescrie art. 11 al regulamentului legii silvice;

Considerând că pădurea recurenților nu poate fi considerată supusă regimului silvic prin lege precum afirmă Curtea de apel, dacă nu se constată că este din categoria pădurilor art. 3 legii silvice;

Că așa fiind ca să se poată zice și declara, că pădurea recurenților e pusă sub regimul silvic de administrația publică, trebuie ca tabloul prescris de art. 15 legea silvică, nu numai să se publice prin «Monitorul Oficial» precum prescrie art. 15 legea silvică, ci și ca acel tablou să se aducă la cunoștința proprietarului interesat prin intermediul prefecturii județului, precum prescrie art. 11 al regulamentului legii silvice;

Considerând că formalitatea incunoștințării prescrisă de regulament e tocmai spre a deslepta pe proprietarul interesat alt-fel de cât nu s'ar fi putut prin simplă publicare a tabloului prin «Monitorul Oficial»;

Considerând că proprietarul de păduri interesat se poate întemeia pe acea dispoziție a art. 11 din regulament și a susține că intru cât nu i s'a comunicat tabloul în forma prescrisă, pădurea lui nu se poate considera supusă regimului silvic, întein, fiind că regulamentul sub raportul formei e valid fiind făcut de puterea executivă conf. art. 93 paragraful 8 din constituție, și al doilea, fiind că formalitatea comunicării prescrisă de regulament desi nu adus la dispozițiile din legea silvică, ca fiind în folosul particularilor, poate fi invocată de acestia contra administrației publice, de la care provine acel regulament;

Considerând că Curtea de apel declarând pădurea recurenților supusă regimului silvic fiind că tabloul s'a publicat prin «Monitorul Oficial», fără a constata dacă tabloul s'a adus la cunoștință, conform regulamentul la legea silvică, prin această Curtea a violat art. 11 din regulament, a cărui nerespectare este un motiv de casare, ca și neobservarea unei dispoziții

dintr'o lege propriu zisă, și de aceea decizia are a fi casată;

Considerând că în cât privește pe Ion R. Chircă și Dumitru Scarlat, constatându-se din actele de deces aflate la dosar că ei sunt încetați din viață, acțiunea publică urmează a fi declarată stinsă în privința lor; Pentru aceste motive, Curtea casează.

JURISPRUDENȚA STRAINĂ

CURTEA DE APEL DIN BEZANÇON, SECȚIA I

Audiența de la 18 Noiembrie 1896

Președenția D-lui GOUGEOT, Prim-Președinte

Testament. — Substituțiune prohibită. — Îndoita instituțiune. — Lipsa ordinii succesive. — Transmitere unică. — Vocațiune eventuală la totalitatea moștenirii. — Simplă dispozițiune condițională licită. — Validitate.

O dispozițiune testamentară nu conține o substituțiune prohibită de cât dacă testatorul a avut și și-a manifestat intențiunea de a stabili între legatarii săi o ordine succesivă, și prin urmare să organizeze o îndoita transmitere a bunurilor sale.

Un testator poate dar să subordoneze în mod valabil transmiterea patrimoniului său unei condițiuni alternative, ca, dacă această condițiune cade pentru unul din legatari și să îndeplinească pentru cel-lalt, această să se considere că ține legatul direct de la de eufus.

Și în special este licită dispozițiunea testamentară în virtutea căreia o femeie testează bunurile sale, nepotului și nepoatei sale, numai în cazul când nepotul său ar lăsa copii la moartea sa, și sub rezerva că succesiunea să revină întredogă exclusiv nepoatei sale, dacă nepotul său moare fără descendenți.

D-na Gaillard a încetat din viață, după ce a făcut un testament ast-fel conceput:

«La ziua morții mele, dau Melamiei Regina-Lucia, fiina și nepoata mea, soția lui Levy Paget, tot ce mi aparține în casa ce locuiesc, și restul, ceea ce voi lăsa în proprietate și valori, să împartă cu Petre-August-Armand Morel, nepotul meu, cu rezervă că dacă Armand, n'are copil la moartea sa, voesc ca totul să revină Reginei, soia sa, sau copiilor săi».

Armand Morel a murit fără posteritate, după ce a instituit pe soția sa legatară universală. Această (vediva legatară) a atacat testamentul d-nei Gaillard, pretinzând că conținea o substituțiune prohibită și că prin urmare densa, trebuia să vină la moștenirea numitelor ca reprezentând drepturile lui Morel, moștenitorul său (al d-nei Gaillard) natural.

Tribunalul civil din Saint-Claude, prin sentința sa din 26 Decembrie 1895, a admis pretențiunea veduvei Morel; dar în apel, Curtea din Besançon, în urma pledoariilor d-lor avocați Belin și Boudard, și în unire cu concluziunile d-lui avocat general Masse, a infirmat acea sentință prin următoarea deciziune:

Curtea deliberând,

Având în vedere că intențiunea testatoarei este arătată în mod lămurit prin termeni ultimelor sale dispozițiuni testamentare, literalmente transcrise în sentința apelată; că densa a voit pe de o parte ca devoluțiunea succesiunii sale să fie făcută în favoarea Reginei Paget și a lui

Armand Morel, nepoata și nepotul său, dar numai în cazul când Armand Morel ar lăsa, la moartea sa, copii; că pe de altă parte dânsa a voit ca moștenirea să rămână întreagă, exclusiv nepoatei sale Regina Paget, dacă Armand Morel ar înceta din viață fără urmași; că dânsa a redactat testamentul său în vederea realizării acestei intențiuni; că este sigur că dânsa n'a înțeles nici să stabilească o ordine succesivă, contrariu legii, nici să facă o îndoită transmitere a bunurilor sale, ci numai să subordoneze o unică transmitere acestor bunuri, unei condițiuni alternative; că mai este sigur că dânsa n'a voit să dispună în profitul unor legatari succesivi, ci în favoarea fie a unor legatari instituiți după o modalitate determinată, fie în profitul altora, instituiți după o modalitate diferită; unui instituiți sub o condițiune rezolutorie, alții instituiți sub o condițiune suspensivă, după cum condițiunea de fapt ce testatoarea impunea, s'ar realiza sau nu s'ar realiza;

Că mai cu seamă dânsa a înțeles, că de și era o îndoită transmitere, această (îndoită transmitere), prin efectul jocului condițiilor alternative rezolutorie sau suspensivă, nu putea avea de efect (nu comporta) de cât o singură transmitere a bunurilor sale;

Având în vedere că pentru a ajunge la acest rezultat dânsa a scris în testamentul său două dispozițiuni distincte și separate; că prin cea d'întîi, dânsa a instituit legatari cu titlu universal cu parte aleasă pe Regina Paget și pe Armand Morel, însă sub condițiunea rezolutorii expresă ca acest îndoit legat cu titlu universal să fie în mod retroactiv desființat și considerat ca și cum n'ar fi existat nici o dată față cu fie care din ei, dacă Armand Morel ar muri fără urmași; că pentru cazul când Armand Morel ar muri fără posteritate, dânsa (testatoarea) a luat o a doua dispozițiune paralelă dând Reginei Paget, singură, o vocațiune eventuală corelativă la totalitatea moștenirii sale și instituiind-o legatara sa universală sub condițiunea suspensivă inversă condițiunii rezolutorii sus-menționate;

Că această condițiune suspensivă, îndeplinindu-se evenimentul, trebuia să aibă de consecință de a face să se considere Regina Paget ca retroactiv instituită de totalitatea succesiunii chiar din ziua morții testatoarei; că aceste dispozițiuni pur condiționale n'au nimic de cât licit;

Având în vedere că dacă se descompune, fără a le denatura, expresiunile chiar de cari s'a servit testatoarea, se vede că dânsa s'a pus în această ordine juridică de condițiuni; că, în adevăr; se citește în testamentul său, după un legat particular nesupus ver unei contestațiuni, făcut Reginei Paget: «pentru rest, cea ce voi lăsa în proprietate și valori să împartă cu Petre-August-Armand, nepotul meu...»; adică a instituit doi legatari cu titlu universal cu parte arătată (aleasă); apoi aceste cuvinte: «subt rezervă, că dacă Armand nu are copii la moartea sa, voesc...»; adică o condițiune rezolutorii sau nimicirea retroactiv condițională a îndoitei instituțiuni împreună cu alegerea părților; și în fine cea ce termină testamentul: «Ca totul să revină Reginei, sora sa, sau copiilor săi», adică vocațiune universală a Reginei, instituirea acesteia ca legatară universală, însă sub condițiunea suspensivă inversă a condițiunii rezolutorii;

Că este important a se observa că ceia ce s'a legat Reginei, în această ultimă dispozițiune, nu este partea lui Armand; că nu s'ar putea pretinde aceasta fără a adăuga la testament și fără a'i denatura termenii; că testatoarea nu se servă de această expresiune; că es-

presiunea ce dânsa întrebuițează arată că în intențiunea sa, desemnarea părților, aceia a lui Armand Morel, ca și acea a Reginei Paget și îndoita instituire, toate acestea au dispărut în mod retroactiv, au fost nimicite în mod definitiv prin realizarea condițiunii rezolutorii; că, în intențiunea sa, numai trebuie să mai rămână atunci de cât o instituire;

Având în vedere că numai în prevederea acestei situațiuni dânsa a scris că în acest cas totul va reveni Reginei Paget: «Voesc ca totul să revină»; că testatoarea a arătat în mod lămurit prin aceste cuvinte cu totul diferite de: „voesc ca partea lui Armand Morel să revină”; că ceia ce dânsa înțelegea, este că prin efectul realizării condițiunii suspensivă, să rămână în picioare o singură instituire, cu efect retroactiv din ziua morții sale, și că această instituire să fie aceia a Reginei Paget, a cărei vocațiune la totalitatea moștenirii, arătată în mod energetic prin cuvântul «totul», nu ar putea fi suspendată, în executarea ei, de cât până la îndeplinirea condițiunii, eveniment a cărui realizare va trebui să o facă a fi considerată că a fost tot timpul singură investită în mod irevocabil cu întreaga succesiune;

Că dar nu este de cât o singură transmitere însă sub condițiune alternativă; că dar nu există ordine, succesivă; că dar nu există, în testamentul atacat, o substituțiune prohibită, ci numai o dispozițiune condițională permisă; și că *pendente conditione*, dacă fără îndoială este adevărat că partea ce face obiectul instituției cu titlu universal în profitul lui Armand Morel a stat în mod provisoriu asupra acestuia, totuși dânsul nu avea de cât o proprietate neperfectă, rezolubilă, lipsită de o parte din atributele sale, care în fine va trebui să dispară la ivirea unui eveniment determinat; că dacă chiar îndoială ar putea exista, tot aceiași soluțiune ar trebui consacrată, în virtutea regulii care cere că dispozițiunile testamentare să fie înțelese *potius ut valeant*, și în sensul respectului intențiunii testatorului, când nu s'a dovedit, ca în speță, că este contrariu dispozițiilor legii;

Pentru aceste motive, reformând sentința tribunalului civil din Saint-Claude, din 26 Decembrie 1895, decide că clauza atacată din testamentul doamnei Gaillard nu conține o substituțiune prohibită, ci o dispozițiune condițională licită.

Observațiuni. — Comparați în sensul acestei deciziuni: Curtea de casație, secția requetelor, 1 Iulie 1874. (Daloz 1875. 1. 68) Curtea de Paris, 13 Mai 1870, (Dal. 1871. 5. 369), și în recurs, C. Cas. requete, 8 Aprilie 1872. (Dal. 1873. 1. 69). C. Cas. civ. respingere, 19 Martie 1873 (Dal. 1873. 1. 55.) C. Lyon, 30 Iunie 1876 (Dal. Repertoriu, supliment, : *Substitution*, No. 87, nota 1). C. Cas. requete, 25 Februarie 1885 (Dal. 1887. 5. 427). C. Cas. civ., respingere, 1 Iulie 1891 (Dal. 1892. 1. 145). — *In sens contrariu*: C. Caen 15 Februarie 1876 (Dal. 1877. 2. 110). — C. Cas. civ. respingere 7 Martie 1876 (Dal. 1876. 1. 197). C. Cas. civ. 16 August 1881 (Dal. 1882. 1. 30). C. Cas. req. 28 Decembrie 1881 (Dal. 1882. 1. 246).

Gazette des Tribunaux.